

DIALOGUS XII.

De

Beneficio FRUMENTATIONIS, in Numis, de-
que ANNONAE, CERERIS, & ABUNDAN-
TIAE imaginibus.

PUBLIUS.

I.

Conspicio ego in tam exigua licet penu mea Numaria plures ta-
men certe numos, veluti *Liberalitatis Augustæ* perennes quo-
dammodo tabulas: sed multo tu illustriora penicillo tuo ejus-
dem monumenta aliunde mihi conquisivisti. Quorum illa sint
Principum, in hoc & sequentibus Dialogis abs te audire avide exspe-
cto. *TULL.* Primus in scenam intrat *Coccejus Nerva* Imperator opti-
mus, cujus est, quem primo loco ex Ill. *Spanhemio* tibi pinxi numus
magnus. *Antica* ejusdem Capite ac nomine superbit. *Postica* nihil qui-
dem præter frumenti modium, cum sex abinde prodeuntibus aristis mon-
strat, facillimo ac pervulgato, in tuis quoque numis, Frumenti pro-
curati dispensatque typo, pone descriptis literis: S. C. Verumtamen
Epigraphe, cum rite expensa fuerit, ingentis, ut Beneficii in populum,
sic Gloriæ Augustæ argumentum est. Ita namque habet: PLEBEI UR-
BANAE FRUMENTO CONSTITUTO. Nosti e dictis, quæ Annonæ
diligenter curandæ necessitas Romæ in tam bellicosa artiumque fere in-
curia plebe semper & undique fuerit. Quare, ne vetustiora afferam,
Lege Annonaria, a *Publ. Clodio* Tribuno Plebis sub *Pisone* & *Gabinio*
Consulibus lata, decretum fuit, *Asconio* notante: *UT FRUMENTUM* Po-
pulo, quod antea semisse & trientibus (viden, quam vile pretium) in sin-
gulos modios dabatur, *GRATIS* daretur. Perstitit lex ista usque ad Au-
gustos: qui equidem nec ipsi hac cura, hacque largitate defuerunt,
sed pro supremæ suæ potestatis arbitrio tum demum tribuebant, cum
sibi libuisset. De *Augusto* ita *Suetonius* habet. *Ac ne plebs frumentationum*
causa frequentius a negotiis avocaretur, ter in annum quaternum mensum tes-
seras dare destinavit: sed desideranti consuetudinem veterem concessit rursus, ut
sui cujusque mensis acciperet. Alii Imperatores aliter largiebantur, neque omni-

Tab. IV.
Num. I.

Ascon. ad
Pisonian.
c. 4.

Sueton. in
Aug. c. 40.

omnibus semper, neque iisdem. Et Julius quidem Cæsar recipientium numerum definiens, ad centum quinquaginta millia constrinxit: Augustus vero eundem ad ducenta rursus millia ampliavit. Fuit proinde Imperatoris Nervæ gloria, hoc numo in ævum transcripta, quod certæ, stabilisque id genus Liberalitatis gratiam Plebi Romanæ concefferit, & omni quidem, nullo quoque accipientium numero definito. Hæc fere Ill. Spanhemii de hoc numo sententia. Præstitit itaque Nerva, quod afferebat Ammianus Marcellinus ita scribens: *Oportet, ut Princeps sit velati FRUGI Parens, prudens, ac dives: ad cuius PROVIDENTIAM Provincialium sollicitudo nunquam frustra confugiat.* Ita namque Deorum muneribus utetur sapienter, & importunam pauperiem, publicæ semper exitiosam Concordiæ, deportabit in remotissimas insulas, non in urbibus alet, facietque, *ut sub eo cunctæ floreat Provincie:* quo præconio Jul. Capitolinus olim Antoninum Pium celebravit.

PUB. Quos postea pinxisti numos octo, omnes ego teneo, tu vero e pluribus hujusmodi ita caute selegisti, ut lemma novum, imaginisque alia, saltem ex parte, ratio in singulis occurrat, ac pergrata certe varietate oculum jucundissime afficiat. Et primus quidem æris medii, Antoninum ipsum illico sistit, quem statim ex Capitolino laudasti. Ejus namque Caput radiatum exhibet *Adversa*, ætatis quidem vitium non modicum passa, ut adeo de titulis nihil amplius restet, præterquam . . . AUG. PI . . . *Aversa* fœminam stantem exhibet, cum patera in dextra, quæ brachio sinistro Cornucopiæ sustentat, adstante sibi ad lævum pedem modio, prodeuntibus spicis. Penes: S. C. & circum: ANNONA AUGUSTI. Numus alter æris æque medii, in *Adversa* Caput Alexandri Severi lauro nitens ostendit, cum titulis: IMP. ALEXANDER PIUS AUG. *Aversam* stans iterum fœmina occupat, cui saccus ad pedes adstat apertus, apparente intus filigine, aut tritico, supra quem illa dextra extenta spicas deorsum vergentes tenet, lævoque brachio Cornucopiæ defert. Pone: S. C. Lemma: PROVIDENTIA AUGUSTI. Satis jam mihi aperta sunt ista. TULL. Utroque nimirum numo Optimorum Principum curam sollicitam Frumenta populo procurandi simul, & elargiendi, laudatam hic crede, tametsi in priori *Annonæ* nomen scriptum sit. *Annona* quippe venit ab *Anno*, atque proventum unius anni, tantumque frugum, quantis victitare per annum homines queant, designat. Unde probis Scriptoribus *Annonæ* utilitas annum fertilem, ut contra *Annonæ* difficultas, sive *sevitia* annum sterilem innuit. Nemo proinde Isidoro facile adstipulatur, dum *Annonæ* ethymologiam ab *ad* & *nonam* deducit: quasi horam prandendi, quæ nona esse vulgo olim

Ammian.
Marc. L.
XIV. c. 6.

II.

Tab. IV.
Num. II.

Tab. IV.
Num. III.

Isidor. Ori.
gin. L.
XII. c. 2.

Capitol. in
Pio.

confueverat, denotaret. Providentiam porro Annonæ in populo procurandæ Antonino non defuisse, vel ideo facile colligas, quod *Pii* nomen eidem ob nullum Pietatis officium in patriam omissum adhæserit. Testatur certe de eo rursus *Capitolinus* in hunc modum. *Vini & olei, & tritici penuriam, per Ærarii sui damna emendo, & gratis populo dando sedavit.* De *Alexandro* deinde *Severo* plurimam quoque in plebes largitatem, benignitatem, ac munificentiam passim *Lampridius* commemorat.

III. *PUB.* Magis peregrino schemate est numulus æris parvi, qui se-
Tab. IV. quitur. Et hinc quidem habet Caput *Constantini* junioris, qui erat Con-
Num. IV. stantini M. filius natu maximus, diademate incinctum, cum titulis :
CONSTANTINUS JUN.ior. NOB. *alissimus.* CAES. *ar.* Inde vero cum
muro, ut mihi videtur, qui portam habet : supra quem in medio stel-
la, utrique lateri globus, tribus prodeuntibus spicis, superpositus. *Epi-*
graphie: PROVIDENTIAE CAESARUM. Infra : *Signata. M. oneta. An-*
tiochiæ B. Officina secunda. In medio harum literarum lunula cubat.
TULL. Pinxi tibi hunc numum non tam, qualis re vera est, sed qua-
lis nonnullis videtur, qui in eodem adstare Domum Annonariam opi-
nantur, in quam frumenta, sive pro plebe, sive pro milite, convehi
affolebant : atque idcirco supra in utroque latere parvulos modios stare
cum prodeuntibus spicis existimant : laudatam præterea in lemmate *Pro-*
videntiam Caesarum de cura procuratæ Annonæ accipiunt : Lunulam at-
que stellam, nisi solis vicem hæc obeat, veluti notas tesseræque Urbis
Constantinopolitanæ habent, in qua tunc sedes Augusta constiterat. Fa-
cile porro largior huic sententiæ, adstipulante quoque in hac parte
III. *Spanhemio*, sub *M. Constantino*, qui omnes *Maximi* simul ac optimi
Principis partes explevit, ejusque filiis, ac cæteris Imperii successori-
bus, propriam Patris Patriæ curam de Annona civibus procuranda non
minorem, ac apud priorum seculorum Augustos, & fuisse, & esse de-
buisse. De magno *Theodosio*, immo ad ipsum sic certe *Symmachus* per-
scripsit. *Felicitas quidem Vestra æternæ Urbis SOLEMNIS ALIMONTIAE*
COPIAM pollicetur - - - Cui *Æternitas Vestra* mandavit *FRUMENTA-*
RIOS COMMEATUS. Notavit præterea ibidem jam ante Vir idem
Illustrissimus, ea ætate illata ad dispensandum in Urbem Frumenta *Ur-*
banum Canonem appellata esse, & Dispensatores ejusdem, qui olim *Præ-*
fecti Annonæ dicti, tum *Comites Sacrarum Largitionum* fuisse vocatos.
Quæ vero subdit, huic de numo præsentis sententiæ plurimum obviant,
nimirum, posterioribus seculis nullam amplius *Abundantiæ, Annonæ, Pro-*
videntiæ memoriam in numis occurrere. Videtur itaque *Spanhemius* omni-

Spanhem.
Tom. II.
p. 541.

Symmach.
L. X. Ep.
31.

no sentire, quod passim Viri docti statuunt, in hoc & similibus numis nequaquam sili domum Annonariam, sed Castellum potius, immo Castra Prætoria, neque super latera muri hic comparentis cum porta modios parvulos stare, sed turres potius repræsentari. Et certe, cum numulus tuus integerrimus sit, & quasi recens, neque in hoc, neque in aliis duobus, quos tenes, *Constantis*, ac *Constantii* numis, spicæ saltem, ex apicibus prodeuntes, in oculos tibi incurrent. Alia hic ergo *Providentia Cæsarum*, bellica nimirum, & quæ in hostes sollicita sit, commendatur: unde de hoc numo in Parte III. nobis iterum sermo recurret.

PUB. Proximus æris medii numus est *Gordiani* Nepotis, cujus IV. Caput corona radiante fulget in *Adversa*, suis cum titulis. *Aversa* fœ-Tab IV.
minam exhibet stantem, quæ dextro brachio Cornucopiæ gestat, læva Num. V.
elata parvulam ostendit tabellam, punctis nonnullis notatam. Circum
lego: LIBERALITAS AUGUSTI. Infra: S. C. TULL. Cum nulla
hic frumenti nota peculiaris appareat, certum non est, an ad Frumentationem, vel aliam *Gordiani* optimi Principis Largitionem hic numus
attineat. Tabellam vero quod spectat, pulcherrime ei exponendæ in-
servit observatus ab III. *Spanhemio* locus ex Constitutione *Valentiniani*
Senioris, ita habens de Annonis Civicis: Quibus TITULUS figendus est Cod. Theo-
æneus (ecce Tabellæ rationem) in quibus & PANIS MODUS (en Puncto-
rum causam) & percipientis NOMEN debet INCIDI. Quod namque, des. Tom.
sive Frumenti, sive alterius Muneris portiones edicto ante promitteban- V. p. 343.
tur, tot Punctis hæc Tabella constabat. *PUB.* Elegans sane tam par-
vulæ rei mysterium. Sed non minus pulchra sequentis Denarii imago,
ubi Frumenti notæ manifestæ. *Anticam* ejus Caput *Antonini Pii* vul-Tab. IV.
tusque summe compositus denuo illustrat, ejusque nomen. In *Postica* Num. IV.
sedet fœmina dextro brachio geminum Cornucopiæ gestans, læva spicas
cum intermedio papavere: a tergo sellæ adstat modius cum spicis pro-
deuntibus. Lemma: CERES AUGUSTA. Anne ipsam Cererem deam,
vel Augusti Providentiam, hac epigraphe laudatam existimem? TULL.
Non multum hanc litem nostram faciamus: ambo namque in idem fa-
cile recidunt. Nosti, Cererem Matrem Frugum esse habitam, de qua
proinde nos uberius Parte quarta. Hujus interim imagine congrue om-
nino illa Augusti Providentia de Annona Civica, Largitasque in divi-
dendo Frumento designatur, simulque innuitur: Uti Ceres Mater est,
quæ quodammodo parturit segetes, ita Patriam, Annona donatam, in
Principe Patrem suum venerari pariter, atque amare.

V. *PUB.* Pergo jam ad proximum, quem pinxeras, *Hadriani* numum æris medii: cujus anterior pars ejusdem Capite, ac nomine insignis Tab. IV. est. Posterior elegantissimo schemate fœminam sistit, duobus Copiæ Num. VII. cornibus, in selam aptatis, insidentem: quæ dextra extensa spicas cum papavere, læva hastam tenet, forte denuo Cereris imaginem subiens. *Epigraphe*: UBERITAS AUGUSTI. Infra: S. C. *TULL.* Non multum ab similem *Trajani* numum, sed ex ære magno, pinxit Ill. *Spanhemius*: ubi Dea duobus Copiæ cornibus insidens, affluentem, ac sæpe multumque repetitam *Trajani*, uti hic tuo in numo *Hadriani*, Largitatem commendat. Lemma quod attinet, UBERITAS æque, ac UBERTAS, apud veteres scribebatur, exemplum præbente numo altero *Trajanij*, quem una cum priori Ill. *Spanhemius*, magni pariter modali exhibet. Legitur in eo, quamvis circum aliam imaginem, sicut in tuo UBERTAS. Tibi porro est *Cari* numus parvi æris, cum lemmate: UBERTAS. Monetarii vero incuriæ dandum, quod apud Cl. *Liebe* in numo Argenteo *Trajani Decij* circa fœminam, cum Cornucopiæ & crumena stantem, Largitionis utique sive Liberalitatis indicem, diserte tamen legatur VERITAS, nimirum pro UBERTAS. Cæterum hæc vox, super communem Annonæ notionem, insuper ejusdem copiam & affluentiam majori pondere designat.

Spanh. l. c.
p. 537.

Liebe
Goth. N.
p. 265.

VI. *PUB.* Nobilior cæteris mihi subsequens numus, æris magni apud me, esse videtur, *Trajano Optimo Principi*, cujus Capite fulget laureato, Tab. IV. inscriptus. Stat quippe in *Aversa* ipsa ceres, quod colligo, quia fœminam video spicis coronatam. Lævo brachio Cornucopiæ gestat, dextra vero extensa parvulam imaginem sustentat, quæ dextra bilancem, læva hastam tenet. A tergo Cereris puppim videas navis perornatæ: ante eam ad pedes stat corbis, sive calathus, e quo ternæ prodeunt spicæ. *Epigraphe*: ANNONA AUG.usti. CERES. Infra: S. C. *TULL.* Elegans hic tuus, neque adeo obvius numus, ex gemini alterius numi typo compositus, conceptusque esse videtur. Uno quidem *Neronis*, quem pinxit Com. *Zantanus*: ubi Cererem cum patera & hasta assidentem cernas puppi navis, adstante a dextris fœmina cum Cornucopiæ, addito lemmate: ANNONA AUGUSTI CERES. Altero *Hadriani*, quem tu ipse possides ære medio: in quo stat fœmina cum imaguncula *Justitiæ*, sive *Æquitatis* in dextra, & Cornucopiæ in sinistra, puppi navis retro, canistro cum spicis eidem ante vultum adstante, addito lemmate, UBERTAS. Quas ergo *Neronis* numus duplici imagine sistebat, tuus hic numus in unam conjungit, *Annonam* videlicet, ac *Cererem*.

Zantanus.
Neron.
Æ. 11.

Pup-

Puppis conspicua, quod magis ac prora videtur, frumenta in largitionem publicam mari esse navigioque adveſta, Principis quidem providentia ac ſumtu, haud difficulter demonſtrat. Parvula porro Æquitatis imago ſervatam in diſtributione Annonæ Civicæ debitam, juſtamque proportionem, recipientium inter penuriam, munerisque quantitatem, vel vero in diſcernenda plus minusve egentium conditione, merito docere poſſit.

PUB. Adhuc *Trajani* largitas altero in Ære magno apud me com- VII.
 paret, hinc quidem Caput ejusdem laureatum, amploſque titulos refe- Tab. IV.
 rente. Inde ſœmina ſtat, dextrum pedem orbi imponens, ambabus Num. IX.
 porro manibus e Cornucopiæ largam pecuniam effundens, videlicet, ut
 arbitror, in Annonæ procurationem a *Trajano* liberaliter expenſam.
 Pone S. C. & circum: ABUNDANTIA AUG. *uſti.* *TULL.* Hunc eun- *Spanh. un-*
 dem numum pingens III. *Spanhemius*, ut eum illuſtret, alterius meminit, *de ſupra*
 ſub eodem tamen *Trajano* cuſi, cum modio in *Averſa*, ac prodeuntibus *p. 535.*
 exinde papavere & ſpiciſ, hoc vero lemmate: ABUNDANTIA PER- *Plin. Pa-*
 PETUA P. *ater.* aut P. *atris.* P. *atriæ.* Deinde ſubdit, aptiſſime *Plinium* *neg. c. 29.*
 dixiſſe, & quaſi hanc monetam ante oculos habuiſſet: *Inſtar PERPE-*
TUI CONGLIARII reor AFFLUENTIAM ANNONAE. Hæc namque
 ſub *Trajano* tanta fuit, ut de ejus ætate *Arnobius* ſcriberet: *Sæpenu-* *Arnob. adv.*
mero maximos ANNONAE fuiſſe proventus, vilitates, atque ABUNDAN- *Gent. L. I.*
TIAS RERUM tantas, ut commercio ſtreperent univerſa. Quod vero ma- *p. 9.*
 gis mirum, *Trajano* ſuo ſic *Plinius* ajebat. *Percrebuerat antiquitus, Ur-* *Plin. l. c.*
bem noſtram (i. e. Romam) niſi opibus Ægypti, ali, ſuſtentarique non *30. & 31.*
poſſe. Superbiebat ventofa & inſolens natio, quod victorem quidem populum,
paſceret tamen, quodque in ſuo Flumine (Nilo videlicet) in ſuis manibus,
vel ABUNDANTIA noſtra, vel fameſ eſſet. - - - Nunc porro ANNONA,
tuis opibus, tua cura, USQUE ILLIC REDUNDAT: Ægypto nimi-
*rum tunc ſterili, Roma frugibus per Providentiam *Trajani* affluente.*
*Cujus ex parte modum docet *Victor Schotti*, de hoc Principe ſic aſſe-* *Vict. Schott*
rens: ANNONAE PERPETUAE mire conſultum, reperto, firmatoque Pi- *de Caſſ. c.*
ſtorum collegio. *XIII.*

PUB. Numum, qui hodie nobis reſtat, ultimum atque Græcum, VIII.
 unde accerſeris, ignoro. *TULL.* Non abs re mihi viſum, hunc nu-
 mum cæteris conjungere, ut *Annonæ*, *Providentiæ*, *Liberalitati*, *Cereri*,
Uberitati, *Abundantiæ*, quibus omnibus nominibus latini quidem numi
Auguſtorum de frumento procurando munificam & magnificam ſolicitu-
 dinem

dinem commendant, Græca quoque, & synonyma fere vox ΕΥΘΗΝΙΑ accederet. Deinde, ut videres, quantum Fœcunditatem suam subinde iactaverit laudata antehac Ægyptus. Numum hunc posteriori duntaxat sui parte, post Cl. Morellium, vulgavit iterum Ill. Spanhemius: qui anteriore parte refert Caput ac titulos Antonini Pii. In Aversa cubat mulier, quid nescio, coronæ in morem, capiti impositum habens, quæ Ægyptum exhibet. Dextra extenta, qua etiam spicas gestat cum papaveribus, explicat linteum gremii sui, frugibus plenum: lævo brachio Cornucopiæ sustinet. Accubat autem eidem etiam Sphynx: de qua nos olim *Exercit. Proœm. Dial. XI. n. 10. seqq.* uberius differimus. *Epigraphe* græca est sola vox: ΕΥΘΗΝΙΑ: i. e. FERTILITAS. Hanc porro, quæ tamen Romanis toties Annonam dedit, ac postquam in Provinciam a Quiritibus redacta est, annum Canonem bis centenorum millium modiorum frumenti præstare debuit, ea tamen conditione, ut Romani ipsi suis navibus tam infinitam copiam auferrent, uti supra *Plinius* indigne tulit, ita & contra eam, similiter *Tacitus* stomachatus est, in hunc modum scribens. *A hercule, olim ex Italiæ Regionibus longinquas in provincias commeatus portabant, nec nunc in fecunditate laboratur: sed Africam potius, & Ægyptum exercemus, navibusque & casibus, vita Populi Romani permessa est.*

Spanh. ut alias p. 537 Tab. IV. Num. X.

Tacit. Ann. lib. L. XII. c. 43.

IX. *PUB.* Mirum profecto hæc omnia me recreant, atque plurimum in re pulcherrima, tamque utili populo, quam Augustis gloriosa erudiunt. Levat Principes nostros hæc cura, Annonam providendi, Artium major, & agrorum colendorum, quam tractandorum armorum apud subditos labor atque industria, dum artefactis panis redimitur. Levat insuper major cum Principum, tum Provinciarum conjunctio, atque Concordia, flos deinde mercimoniorum. Quæ singula fere Romam bellicosam, omnia vel subicere sibi molientem, vel subjecta tueri coactam undique, plerumque destituerunt. *TULL.* Hæc ut ita sint, nunquam tamen Principi bono deerit copia, Patris Patriæ nomen in hac etiam parte tuendi, procurata, & æquo saltem facilique pretio dispensata in pauperiores Annona: nisi eundem Patris affectus destituerit. Sunt provinciæ, quibus iniquior annus, aut belli sæviens flamma, famem non raro indicit. Sunt integri egentium populi, quos omnis dudum fortuna projecit. His *Trajanum*, his *Antoninum Pium*, his denique etiam *Severum Pertinacem* optemus. *PUB.* Etiamne hic Imperator, quod hæcenus nullo numo didici, *Frumentationis* gloria inter Quirites excellit? *TULL.* Omnino teste Numo æreo magno, quem non possum non apud te in fine hujus

hujus Dialogi nostri saltem recensere, pingente illam utraque sui facie Cl. *Liebe* in Gazæ Fridericianæ Cimeliis rarioribus. *Adversam* ornant Caput laureatum, ac tituli: IMP. CAES. SEPT. *imius* SEV. *erus*. PERT. *inax*. AVG. *ustus*. In *Aversa* stat Mercurius Gallorum, præter levem syndonem nudus, dextra Caduceum, propriam sibi notam, sed inter geminas spicas ostentans, læva sceptrum gestans, aut verius Neptuni tridentem, e capite radios, Apollinis in morem, emittens. Lemma: SÆCVLO FRVGIFER: additis residuis *Severi* titulis: TRIBUN P. *otest*. COS. *ul*.

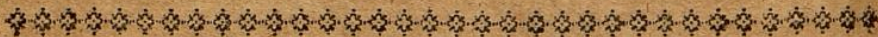
PVB. Pulcherrimum *Seculi Frugiferi* elogium in rem nostram, ut arbitror, maxime pertinet. TULL. Quomodo id in tempora *Severi* conuenit, primum expediam: pauca *Spartiani* verba te plurimum doceant. Scribit nimirum ille de *Septim. Severo* in hunc modum. REI FRUMENTARIÆ, quam minimam repererat, ita consuluit, ut excedens vita, SEPTEM ANNORVM CANONEM Populo Romano reliquerit. Et iterum expressius. *Moriens septem annorum CANONEM*, ita, ut quotidiana Septuaginta quinque millia modiorum expendi possent, reliquit. PVB. O vere sub hoc Principe *Seculum Frugiferum*! Faxit DEUS, ut & nostrum huic simile evadat. TULL. De *Mercurio* prolixum hic esse hujus non est loci, sed Partis IV. Verumtamen *Julio Cæsari* saltem auctemur. Deum maxime MERCVRIVM colunt, ait de Gallis: hujus sunt plurima simulacra: hunc omnium inventorem artium faciunt: hunc viarum, atque itinerum ducem: hunc ad quæstus pecuniæ, mercaturasque habere vim maximam arbitrantur. Ab Apolline & Sole eum diversum non esse demonstrat *Macrobius*: unde est Capite, solis in modum radiante. Vulcano tridentem esse suffuratum, *Lucianus* tradit. Inde totius in numo imaginis causam habes. Addit autem Cl. *Liebe*, si *Mercurius* hic *Gallicanus* adstet, quemadmodum in alio *Clodii Albini* numo, similem figuram redhibente, adstare interpretatur Cl. *Vaillantius*, existimandum fore, hunc *Severi* numum eo tempore cûsum, quo is æmulum *Albinum* acerbissima victoria ad *Lugdunum* in *Gallia* contrivit. *Vulgavit* porro *Biragus*, quod rursus ex *Ill. Spanhemio* disco, aliûm *Severi* numum, cum lemmate: ANNONA AETERNA. Exstat & alter *Caracallæ*, qui filius erat *Severi*, cum epigraphe: ANNONA AVG. *usti*. SÆCVLI FELICISSIMI. Ecce, *Publi Optime*, quæ *Gloria Augustis* ab *Annona* provide procurata & largiter in plebes impensa, ope numorum, etiamnum superstes sit. PVB. Immensa, ut video, numorum est penus: quidquid ex-

cufferis, semper aliud latet. TULL. Sic etiam arbor ramis onusta, de qua Poeta :

-- -- Uno avulso non deficit alter,

Convalescant ergo ingenia magna, quousque licet, etiam
post messem legere spicas.

DIALOGUS XIII.

De

CONGIARIIDATI, & LIBERALITATIS AVGV-
STAE actu impensæ nonnullis Schematibus.

PVBLIVS.

1.

Parum se, ut videtur, gloriosos rebantur, Augusti, parum Senatus ac Populus gratus, si *Liberalitas* a Principibus impensâ unica tantum signaretur imagine, brevique titulo laudaretur non autem ipsa, in quibus hæc tribuebatur, theatra, & universus quodammodo tam celeberrimi Beneficii Apparatus, magnifico schemate in ævum transirent. Si namque postremam, quæ in Tabula tua IV. pro hoc & sequenti Dialogo nobis superest, Numorum Decadem intuear, populum veluti figurarum video, Theatri integri scenas, Romam quodammodo Compendio pictam. TULL. Cave, risum teneant amici. Decem tu numulos ad Romam? Quæ tibi in Regiis Cimeliis somnia contingerent, ubi hujusmodi schematum totidem facile Hecatombes obstupesceres? Sed recte dixeras, Augustæ Gloriæ, tantique Populi gratitudini decessurum hæud parum fuisse, nisi nobis etiamnum spectandum numi præberent, quod universam olim Romam tantis incedere lætitiis, tanta capi admiratione effecit. Deforet autem & nostræ tum curiositati, tum eruditioni, si parcior artificum veterum manus substructiones theatrorum, gradusque ad illa, Imperatorum largientium, recipientium pauperum, adstantium procerum atque satellitum imagines prætermisisset.